

SEBASTIAN

FITZEK

PSYCHOTRILER

MIMIKA

EDÍCIA
MIMO ZÁKONA

SEBASTIAN
FITZEK

P S Y C H O T R I L E R

MIMIKA

TATRAN

Z nemeckého originálu Sebastian Fitzek: Mimik,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Droemer Verlag, Ein Imprint
der Verlagsgruppe Droemer Knaur GmbH & Co. KG, Mníchov 2022,
preložila Erika Ridziová.
Vyšlo vo Vydavateľstve TATRAN, Bratislava 2023 ako 5404. publikácia
a 44. zväzok edície Mimo zákona.

Vydanie I.

Prebal a väzbu podľa pôvodného návrhu spracoval Peter Zentko.

Zodpovedná redaktorka Eva Melichárková

Jazykové redaktorky Zlata Sršňová, Zuzana Šulajová

Technický redaktor Peter Zentko

Sadzba AldoDesign, Bratislava

Vytlačil FINIDR, s.r.o., Český Těšín

www.slovtatran.sk

:: knihy pre **hodnotnejší** život

All rights reserved.

This book has been negotiated through AVA international GmbH,
Germany (www.avainternational-de).

Copyright © 2022 by Verlagsgruppe Droemer Knaur GmbH & Co. KG,
Munich, Germany

Translation © Erika Ridziová 2023

Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2023

ISBN 978-80-222-1392-9

Pre Reginu Zieglerovú

Človek nikdy celkom nepozná sám seba.
Každú noc sa zmení,
k horšiemu alebo k lepšiemu.

Theodor Fontane

Prológ

„Je mi zima, mami.“

„To prejde.“

Šesťročné dievčatko sa triaslo od chladu. Mala si obliecť pančucháče, ale keď doma bolo tak teplo. Prečo si pred odchodom z domu len ťažko dokážeme predstaviť, ako chladno nám bude už po pár minútach vonku?

Najmä ak sa dlho nehýbeme.

„Nemôžeme ísť domov?“

„Náš výlet sa ti nepáči?“

„Keď tie kamene sú také tvrdé.“

„To bude dobré,“ povedala mama, ale dievčatko o tom pochybovalo. Zajtra bude určite samá modrina.

„Len pekne lež.“

„Ako dlho ešte?“

„Kým ti nepoviem.“

Mame sa triasol hlas, akoby tiež mrzla, ale nechcela to priznať. A pritom všetko, čo celý deň hovorila, znelo čudne. Možno bola zase v nemocnici a dozvedela sa tam zlé správy. Aj predtým, keď bola preč celé týždne a vypadali jej vlasy, mala taký zvláštny hlas. Akoby bola nahnevaná a smutná zároveň. Možno, že tiež cítila vibrácie, a tie sa jej prenášali do hrudného koša a na hlasivky.

„Mami?“ spýtala sa, keď si bola istá, že vibrácie, ktoré jej lomcujú telom, neexistujú len v jej predstavách.

„Áno?“

„Počujem čudný zvuk.“

„Nevšímaj si to.“

Ale prečo nie? Už pol hodiny sa nič nedialo, len ruky a nohy jej pripadali čudne cudzie, mala ich studené a necitlivé. Počkala ešte chvíľu a potom povedala: „Ten zvuk je stále hlasnejší.“

„Neboj sa. Len zostaň ležať.“

Mama ju chytila za ruku. Ale nie tak ako inokedy. Skôr ako keď sa dotýkame nejakého predmetu. Majetnícky.

V tme sa obrátila k matke, ktorá ju pozorovala. Do maminých očí dopadalo mesačné svetlo a malej sa zdalo, že sa v nich odzrkadľuje. V tej chvíli by nevedela povedať, z čoho má väčší strach: či z toho, čo vidí v maminej tvári, alebo z toho, čo jej mama hovorí.

„Na jedno nesmieš nikdy zabudnúť.“

„Na čo, mami?“

„Že pochádzaš zo mňa. Si moja krv.“

Chlad noci a mráz v maminých očiach tvorili znepokojivý celok. Dievčatko chcelo uhnúť pohľadom, ale nemohlo, akoby boli mamine zrenice magnetom, ktorý ho silne priťahuje.

„*Kam zmizla tvoja láska?*“ chcela sa opýtať. „*Predtým si sa na mňa vždy pozerala s láskou.*“ Teraz jej mamine oči pripomínali zamrznuté jazero.

Vibrácie odpúťali jej pozornosť. Cítila ich v celom tele a mama jej zrazu prikázala: „Zavri oči! A nech sa deje čokoľvek, otvor ich, až keď ti poviem.“

Plná strachu ju poslúchla. Lebo v matkinom pohľade videla niečo, od čoho by sa chcela do konca života odvracať.

Mlčky ležali vedľa seba, zvuk bol stále hlasnejší a vibrácie čoraz nepríjemnejšie.

Odrazu jej mama rozkazovacím tónom povedala: „A nikdy nezabudni: ty a ja sme rovnaké! Sme jedna a tá istá osoba!“

Tie slová vykrikla, hoci boli úplne blízko pri sebe, prinútil ju k tomu ten zvuk a vibrácie. Všetko okolo nich odrazu znelo tak hrozivo, že sa dievčatko vzoprelo maminmu príkazu a otvorilo oči. Uvidela oblohu, oveľa svetlejšiu ako pred niekoľkými minútami, keď si sem von líhali.

„Mami?“ obrátila sa k nej, ale niečo ju tak oslepilo, že nedokázala rozoznať jej tvár.

Chcela kričať, utekať preč a plakať, všetko naraz.

Ale na väčšinu z toho bolo už príliš neskoro.

Bola príliš malátna, než aby dokázala vstať.

Chlad koľajníc, na ktorých ležala, jej ochromil ruky aj nohy. A svetlá nákladného vlaku, ktorý sa k nim rútil tmou, boli príliš blízko.

1. kapitola

O 27 rokov neskôr
Hanna Herbstová

Ticho. Prílišné ticho.

O tomto čase Hanna zvyčajne už počula na ulici detský smiech a krik, aspoň keď mala šťastie a podarilo sa jej zaparkovať v blízkosti škôlky Trpasličí les. Niekedy musela prejsť viackrát okolo bloku, kým sa niečo uvoľnilo, hoci väčšina obyvateľov mala garáž priamo na svojom pozemku pri vile. Ale v dopravnej špičke, keď sa futbalisti tlačili na blízke športoviská a žiaci susednej waldorfskej školy čakali na rodičovskú kyvadlovú dopravu, vznikali v druhom rade luxusného Westendu zápchy ako pri dodávke tovaru na Kottbusser Damm. Hanna dnes oznámila, že Paula vyzdvihne skôr, preto si vychutnávala voľný výber parkovacích miest priamo pred budovou evanjelickej materskej školy.

Nezvyčajné bolo aj to, že bránka nebola úplne zavretá. Hanna sa znepokojene chytila za hrdlo. Niečo tu nesedelo, a to niečo akoby jej zovrelo krk studenými prstami.

Doteraz sa nedalo vojsť do predzáhradky škôlky bez zadania PIN kódu. Toto bezpečnostné opatrenie dodržiaval každý a pri príchode a odchode čakal, kým zvonček nestíchne a bránka sa pevne nezamkne, aby niektoré dieťa nemohlo vybehnúť na ulicu.

Alebo sú na výlete?

Ale to by jej predsa riaditeľka Myrte povedala, keď jej Hanna ráno rozprávala o ich veľkom dni. Chceli ísť s celou rodinou na otvorenie výstavy Richardových nových obrazov do Drážďan. Preto aj Kyru, Richardovu dcéru z prvého manželstva, brali zo školy o trochu skôr.

Ticho, aj keď otvorila dvere do predsieni.

Hanna študovala oznamy vyvesené za dverami škôlky a našla aj informáciu o Wolfovi Schlagmannovi, novom praktikantovi, ktorý chcel, aby ho deti volali „Wolle“. Vedľa jeho fotky visel list s oznamom o obnovení výuky hudobnej výchovy. Plávanie má byť až zajtra. Na dnes nebolo naplánované nič mimoriadne.

Hanna otvorila ďalšie dvere, za ktorými bola šatňa. Viseli tu viac-menej starostlivo zavesené bundičky pre tucet malých detí, náhradné oblečenie poukladané v poličkách a topánčky zoradené pod nimi.

Tu už nebolo ticho. Napriek tomu sa jej neviditeľná slučka stiahla okolo krku ešte silnejšie. Lebo zvuky, ktoré jej teraz doľahli do uší, Hanna nikdy predtým v škôlke nepočula. Ani sa nehodili k miestu, kde mali byť deti šťastné. Iste, občas sa tu vyskytli aj záchvaty zlosti, krčovitý plač a slzy, keď sa niektoré dieťa potklo a udrelo si koleno. Čo však spôsobuje to nepretržité syčanie, ktoré pri dôkladnejšom počúvaní pozostáva z troch úrovní: šepkania, vzlykania a náreku?

Hanna prešla cez šatňu do jadra škôlky, otvorila posledné dvere a uvidela a zároveň aj začula šialeného únoscu.

„Povedzte mi, kto to bol!“ kričal. „Inak vás obidvoch zabijem!“

2. kapitola

Asi dvadsaťpäťročný vychudnutý muž stál uprostred viac-účelovej miestnosti medzi izbami jednotlivých skupín a kuchyňou. V tomto čase v miestnosti zvyčajne podávali obed. Vo vzduchu visela vôňa zemiakov s rozmarínom a cíceru. Plné taniere stáli na malých stolíkoch. Deti, ktoré z nich mali jesť, však čupeli pri klavíri, kde sa krčili Myrte a Anja, a kľačiac na zemi chránili maličkých rozpaženými rukami.

Odtiaľ bolo počuť ten syčivý šepot: „Nepozerajte sa tam, pozerajte sa na zem,“ šepkali deťom potichu do uší a ani ony samy sa neodvážili pozrieť hore.

Únosca stál prostred miestnosti, na mieste, kde v decembri vždy stával vianočný stromček, a držal za goliere dve deti.

Čkanie mozgu, tak Hanna neskôr popísala svojmu mužovi Richardovi pulzovanie, ktoré cítila v hlave pri pohľade na život ohrozujúce nebezpečenstvo. Mala pocit, akoby sa miliardy buniek pod jej lebkou v pravidelných intervaloch krčovitito sťahovali a stále znova prerušovali tok jej myšlienok.

Dievčatko v páchatateľových rukách bola... *áno*... Samira, tmavovláska so žiarivými zelenými očami, ktorá vždy mala vo vlasoch stužku. Dnes mala červenú, ktorá ladila s jej šatôčkami s Mickey Mousom. To ona tak srdcervúco vzlykala a nariekala.

Chlapec vedľa nej bol ticho, hoci mu únosca pritláčal k spánku hlaveň zbrane. Na rozdiel od Samiry v jeho prípade Hanna nemusela dlho rozmýšľať nad krstným menom. Lebo to bol Paul. Jej päťročný syn.

3. kapitola

Och bože!“ šepala takmer nečujne, neviditeľné ruky na „O hrdle jej už sotva umožňovali dýchať. Nikto si ju nevšimol. Ani vychovávateľky, ani Paul, ani ozbrojený únosca.

„Kto z vás hovoril tie klamstvá?“ reval niekam do miestnosti.

Hanna mala pocit, akoby jej príval myšlienok chcel doslova vyraziť z hlavy.

Poznám ho. Práve som ho videla.

Wolfovu – „môžete ma volať Wolle“ – tvár deformovala grimasa, takže nemala nič spoločné s tou usmievavou fotografiou, ktorú Hanna pred chvíľou študovala na nástenke.

///

Online spravodajské časopisy budú už o niekoľko hodín písať o tom, čo novinám potrvá do ďalšieho dňa: ako “vrah zo škôlky“ vnikol so zbraňou do materskej školy a správal sa tam ako šialenec.

Kto sa bojí zlého Wolleho? nehanbí sa opýtať v titulku redaktor.

Jedno z detí – nikdy sa nezistilo ktoré – Wolfa „Wolleho“ Schlagmanna obvinilo, že sa ho pri hojdaní nepatrične dotýkal. To sa stalo už pred niekoľkými dňami. Vedenie škôlky ho až do vyjasnenia prípadu suspendovalo a nanešťastie nelenže zabudlo odstrániť jeho fotografiu z nástenky, ale ešte mu aj zanechalo odkaz v mailovej schránke. Správu si vypočula jeho žena vo vysokom štádiu tehotenstva. A keďže im

to v manželstve už aj tak škripalo, mala teraz dôvod navyše vyhodiť budúceho otca zo spoločného bytu. Zároveň šírila klebetu medzi priateľmi, a tak sa to dostalo aj na Odbornú školu sociálnej pedagogiky, ktorú Wolle vyštudoval. Prepustený a s naštrbenou povestou sa ocitol súkromne aj pracovne na konci. Nikdy sa nezistilo, či sa niektorého dieťaťa skutočne nemravne dotýkal. Bolo však nad slnko jasnejšie, že človek s náchylnosťou k prehnaným výbuchom agresie by už nikdy nemal prísť do profesionálneho kontaktu s deťmi. Očividne mal chorobné násilnícke sklony a zlosť ho zaslepovala. Samiru a Paula si nevybral vedome ako rukojemníkov. Mali iba smolu, že mu prví vbehli do rúk.

Paul.

Pozrel sa tým smerom, kde stála Hanna, ale akoby hľadel cez ňu. Ako omámený. Zakývala mu, zavrtila hlavou. Nie veľmi silno, lebo za žiadnu cenu nechcela vzbudiť pozornosť únoscu.

Dobre. Vidí ma.

Hanna prepla do neverbálneho komunikačného módu. Jej najlepšia priateľka Telda raz povedala, že to, ako dokáže bez použitia hlasoviek komunikovať s ľuďmi, ktorí sú jej blízki, sa podobá telepatii. Potrebuje len citlivý náprotivok, ako bol Paul, s ktorým cvičila, odkedy sa začal zaujímať o mamino povolanie.

„*Ochránim Ťa!*“ signalizovala mu tak, že dvakrát pevne stisla viečka a otvorila ich až po sekunde.

„*Mami, čo vlastne robíš v práci?*“ opýtal sa jej po prvý raz asi pred rokom a ona mu odpovedala: „*Čítam v tvárach.*“

Zdvihol svoj pehavý nos a so šelmovským úškrnom sa opýtal: „*A čo čítaš v mojej tvári?*“

„*Radosť, zvedavosť... a že tvoja izba zase vyzerá ako bojové pole!*“

Mal štyri roky a už vtedy to chcel vedieť presnejšie. A ona mu to vysvetlila. Že ako expertka na rezonanciu mimiky si

všimne aj tie najmenšie zmeny v tvárových svaloch. Pohyby pier a brady, očí a nosa, obočia a čela. Mikroexpresie, ktoré človek nedokáže ovládať, aj keby to trénoval – a ktoré zmiznú rýchlejšie ako žmurknutie.

„Tak spoznáš, či niekto klame?“

„Alebo či má strach, či je znechutený a pociťuje radosť či žiaľ.“

Alebo bezmocnosť spojenú s odhodlaním zaútočiť. Ako teraz Wolle. V tvári mu videla presvedčenie, že už nemá čo stratiť. Takí sú najnebezpečnejší.

„Rezo...čo?“ opýtal sa Paul. *„Načo by mi bol taký nezmysel?“*

Zachichotal sa, keď mu cez tričko vtisla prst do pupka a nazvala ho drzým trpaslíkom. Robila to často, lebo jeho chichot jej pripadal roztomilý ako žblnkotavý smiech bábätka, jasný a piskľavý.

„Pracujem aj pre políciu alebo súdy. Niekedy si nie sú istí, či je človek naozaj zlý. Keď s ním hovoria, som pri tom a sledujem, či sa výraz jeho tváre zhoduje s tým, čo hovorí alebo robí.“

V prípade Wolleho nebolo pochyb. Uňho sa všetky príznaky zhodovali.

Mykanie vnútornej strany obočia nahor: bezmocnosť. Pichľavý pohľad: zúrivosť. Chystal sa vybuchnúť. Ukončiť niekoľko životov naraz. Jedinou otázkou je, ktorý bude prvý.

Paulov alebo Samirin?

Musí konať. Hneď!

„Hej!“ zvolala Hanna. Všimol si ju. Únosca sa na chvíľu pozrel na ňu, Paul na nej visel pohľadom.

Dobre, tak je to dobre.

„Spomeň si na to, čo som ti ukázala!“ naznačila nemo perami a priložila ukazovák na spánok. „Spomeň si!“

Paul ťažko dýchal, ale prikývol. Čítal jej v očiach, čo mu chce povedať.

Richardovi sa to zdalo priskoro, ale podľa nej nikdy nie je dosť skoro začať s trénovaním empatie u detí. Štúdium mimiky v podstate nie je nič iné – človek sa naučí interpretovať

pocity druhých bez jediného slova. A tak ako ho Richard naučil bicyklovať a fotografovať, Hanna zoznámila Paula so základmi reči tela.

„Čo sme si precvičovali?“

Paul opäť prikývol. Pochopil. Prečítal to v jej pohľade. Hanna ďakovala Bohu, že tak skoro začala bystrieť jeho zmysly.

Ukázala si na oči, potom na Wolleho.

Áno, presne. Pozri sa naňho! Neodvracaj zrak! Hľadaj očný kontakt!

Lekcia 1: Úprimnosť! Udržať očný kontakt.

To, s čím človek podľa nej v živote najďalej zájde, je pravda. A tú človek u druhých nespozná podľa ich slov, ale podľa ich mimiky.

„Nič nepôsobí úprimnejšie ako udržať očný kontakt a pritom otvorene prejavíť svoje pocity,“ učila Hanna Paula.

Pri rozhovore s priateľom, neskôr pri debate s učiteľkou, a keď príde čas, aj pri prvom rande. Hanna myslela pri Paulovom školení na všetky tieto situácie. Ale určite nie na boj o prežitie v škôlke.

Áno. To je dobre. Presne tak.

Keď videla, že Paul potiahol chlapa za rukáv košeľa, srdce jej búšilo v hrudníku ako päšť do dverí.

„He?“

Wolle sa pozrel na jej syna a namieril mu pištoľ presne medzi oči. Paul napriek tomu neurobil chybu. Podarilo sa mu to, čo Samira nedokázala. Jej oči plávali v slzách a telom jej doslova otriasali vzlyky. Laik, zaslepený ako Wolle, by to mohol vyhodnotiť nielen ako strach zo smrti a bezmocnosť, ale aj ako znak pocitu viny. Paul však vďaka svojej mimike pôsobil nevinne ako anjel. Smutný, ustráchaný, ale čestný. A keď sa chlapcovi podarilo vydržať hypnoticky pichlavý, zúrivý pohľad zúfaleho násilníka, muž sa rozhodol. Nevedomky. Keď mu Paul povedal: „Ja som nič neurobil, Wolle,“ vychovávateľ mu intuitívne uveril.

Vedome som riskovala jej smrť? pýtala sa Hanna sama seba